

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา

03 สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย

ใครคือ...ผู้เสียหายในคดีอาญา

- 1 เป็นผู้ได้รับความเสียหายทางทรัพย์สิน ร่างกายหรือจิตใจ
- 2 ต้องเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายของผู้เสียหายโดยที่ตนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำอาชญากรรม
- 3 ต้องเป็นความผิดตามรายการที่ระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายฯ
 - 3.1 ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงหรือการฉ้อโกงทรัพย์สิน
 - 3.2 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์
 - 3.3 ความผิดเกี่ยวกับชีวิต
 - 3.4 ความผิดเกี่ยวกับสุขภาพและสิ่งอื่น
 - 3.5 ความผิดเกี่ยวกับความเสียหายอื่น
 - 3.6 ความผิดเกี่ยวกับสุขภาพและสิ่งอื่น
 - 3.7 ความผิดเกี่ยวกับสุขภาพและสิ่งอื่น
 - 3.8 ความผิดฐานลักทรัพย์
 - 3.9 ความผิดฐานยักยอก

สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต
 - ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 20,000 บาท
 - ค่าขาดประโยชน์ที่ตามมาได้ตามค่าจ้างเงินค่า แต่ไม่เกิน 1 ปี
 - ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นไม่เกิน 50,000 บาท
2. กรณีเสียชีวิต
 - ค่าตอบแทนความเสียหายอื่น 30,000 - 100,000 บาท
 - ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
 - ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิขอเงินช่วยเหลือเยียวยาได้ (ฟรี) เช่น สถานีตำรวจประเทศ, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ และสถานีนิติวิทยาศาสตร์

** ผู้เสียหายต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันที่เกิดเหตุ **

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหายต้องนำมาขึ้น

- 1 สำเนาบันทึกแจ้งความ
- 2 สำเนารายงานการสอบสวน
- 3 บันทึกการแจ้งสิทธิ

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม และสิทธิผู้ต้องหา

ข้อมูลสิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา ซึ่งเป็นสิทธิอันชอบธรรมในการอำนวยความสะดวกธรรม ได้แก่

- 01 สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา
- 02 สิทธิการขอรับการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย และการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนจากกองกฤษฎีธรรม
- 03 สิทธิของผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหาในคดีอาญาขึ้นสอบสวน

03

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา

03

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติ ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

ใครคือ...จำเลยในคดีอาญา

- 1 เป็นจำเลยที่ถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการ
- 2 ถูกคุมขังในระหว่างพิจารณาคดี
- 3 ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยมีได้เป็นผู้กระทำผิดและมีการถอนฟ้องในระหว่างดำเนินคดี หรือปรากฏตามคำพิพากษาอันที่สุด ในคดีนั้นว่าฟ้องถึงองค์พิพากษาจำเลยคดีเป็นผู้กระทำผิดหรือการกระทำของจำเลยเป็นความผิด

สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต

- ค่าทดแทนการถูกคุมขัง จ่าย 500 บาท
- ค่ามอบรางวัลที่ถูกคุมขังตามอัตราที่กฎหมายกำหนด
- ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 50,000 บาท
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี (ตามอัตราจ้างขึ้นค่าในจังหวัดที่ทำงาน)
- ค่าใช้จ่ายกรณีอื่น ไม่เกิน 30,000 บาท

2. กรณีเสียชีวิต

- ค่าทดแทน 100,000 บาท
- ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
- ค่าชดเชยการเสียชีวิตไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิร้องเรียนขอช่วยเหลือเยียวยาได้ ดังนี้ ร้องเรียนและจับตามองประชาชน, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัด/ประเทศ, สำนักพิทักษ์และคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

** จำเลยต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ได้คำพิพากษาถึงที่สุดโดยพิพากษา **

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหายต้องนำมายื่น

- 1 หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด
- 2 สำเนาหมายจับ หมายจำคุก และหมายปล่อย
- 3 สำเนาคำพิพากษาของทุกชั้นศาล

ที่มา : กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สำนักงานส่งเสริมหรือการงานเงินที่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

03

การช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี

“ไม่มีเงินจ้างทนาย ไม่มีเงินขึ้นศาล กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

1 การช่วยเหลือในการดำเนินคดี

- ค่าจ้างทนาย
- ค่าที่ปรึกษากฎหมาย
- ค่าธรรมเนียมศาล
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

2 ใครมีสิทธิขอความช่วยเหลือ

โจทก์ : ต้องการยื่นคำร้องฟ้องร้องหรือบังคับคดี

จำเลย : ต้องการต่อสู้คดีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3 เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ ข้อเท็จจริงและพฤติกรรมการ
- ✓ สถานทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

4 ฐานะผู้ขอความช่วยเหลือ

- ✓ รายได้หรือความสามารถทางเศรษฐกิจ
- ✓ การใช้จ่ายตามปกติอันสมควร
- ✓ การหนี้สินความสามารถเข้าถึง
- ✓ ความยุติธรรม

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา

03

การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

“ไม่มีเงินประกันตัว กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

ใครมีสิทธิขอประกันตัว
=
ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกคุมขัง หรือจะถูกคุมขังในคดีอาญา หรือกรณีอื่นๆ

ขั้นตอนการขอความช่วยเหลือ จากกองทุนยุติธรรม

- ชั้นพนักงานสอบสวน
- ชั้นพนักงานอัยการ
- ชั้นศาล

เกณฑ์การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ

- 1 ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่มีพฤติการณ์หลบหนี
- 2 ไม่ยุ่งกับพยานหลักฐานหรือไม่ก่อเหตุอันตราย
- 3 ลักษณะการกระทำผิดไม่ร้ายแรงหรือจัดต่อความสงบเรียบร้อย
- 4 สาเหตุหรือพฤติกรรมการมาขอจำไม่ได้กระทำได้
- 5 ประวัติการกระทำผิด นิสัย ความประพฤติและฐานะ
- 6 ความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง

การช่วยเหลือของผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

ผู้มีสิทธิขอความช่วยเหลือ

- 1 เป็นผู้เสียหายจากการร้องเรียนโดยรอบ คดีอาชญากรรม
- 2 จำเลยที่ถูกฟ้องดำเนินคดีอาชญากรรมแล้ว ที่กำหนด
- 3 จำเลยที่ถูกฟ้องระหว่างสอบสวนและมีสิทธิได้รับคำเตือนแทนตามกฎหมาย คำขอแทน ผู้เสียหาย และกำหนดแทน และคำชี้แจงจำเลย ไม่คดีอาชญากรรม
- 4 กรณียื่นตามขั้นตอนกรรมการคืนคนคอส

ค่าเสียหายที่ได้รับการ ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

- 1 ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล **ไม่เกิน 40,000 บาท**
- 2 ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ **ไม่เกิน 20,000 บาท**
- 3 ค่าขาดประโยชน์หรือระงับการทำงานไม่ได้ เป็นเวลาไม่เกิน 1 ปี
- 4 เงินช่วยเหลือกรณีเสียชีวิต **ไม่เกิน 100,000 บาท**
- 5 ค่าจ้างนายความในชั้นสอบสวน **ไม่เกิน 5,000 บาท**
- 6 เงินช่วยเหลือความเสียหายอื่นๆ นอกจากข้อ 1 **** ขึ้นค่าชดเชยใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่ รัฐมีการละเมิดสิทธิฯ ****

เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ ข้อเท็จจริงและพฤติกรรม
- ✓ ฐานะทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือ บรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

03

ที่มา : กองทุนยุติธรรม ช่วยเหลือประชาชน 4 การถึง

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

03

ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังไม่ได้ถูกฟ้องต่อศาล(พ.5.อ.มาตรา 2(2)) จากความหมายของผู้ต้องหาที่กล่าวมา จะเห็นว่าผู้ต้องหาเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดเท่านั้น แต่การที่ตำรวจกล่าวหาว่าผิดจริงหรือไม่ ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่างๆโดยศาล ซึ่งผู้ต้องหาถือเป็นมนุษย์คนหนึ่ง ที่รัฐธรรมนูญฯได้รับรองสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆไว้ ประเทศไทยได้รับรองสิทธิของผู้ต้องหาไว้ ดังนี้

- 1 สิทธิที่จะได้รับการสัมภาษณ์ไว้ก่อนว่ามีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดจะขอพบทนายความได้(กระทำความผิด จะปฏิเสธคดีอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39)
- 2 สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนหรือพิจารณาด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่องและเป็นธรรม (รัฐธรรมนูญฯ มาตรา 40 (3)(4)(7) พ.5.อาญา มาตรา 130, 134 ธรรมนูญฯ)
- 3 สิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐด้วยการจัดหาทนายความได้ (รัฐธรรมนูญฯ มาตรา 40(7), และ พ.5.อาญา มาตรา 134/1)
- 4 สิทธิที่จะไม่ทักท้วงว่าเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองอันอาจทำให้ตนเองถูกฟ้องคดี (รัฐธรรมนูญฯ มาตรา 40(4))
- 5 สิทธิที่จะได้รับการปล่อยตัวในกรณีที่ถูกคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย (พ.5.อาญา มาตรา 90)
- 6 สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาทำของประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา อย่างรวดเร็ว และจะเรียกหลักประกันคืนเมื่อมีได้ การไม่ให้ประกันต้องอาศัยเหตุตามความและต้องแจ้งเหตุให้ทราบด้วย (รัฐธรรมนูญฯ มาตรา 40(7) และ พ.5.อาญา มาตรา 106 ถึง 114)
- 7 สิทธิที่จะอุทธรณ์คดีชั้นการไม่ฟ้องคดี (พ.5.อาญา มาตรา 119 กข)
- 8 สิทธิที่จะมีคำหรือสำเนาหมายจับหรือผู้ต้องหาไปสามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทยหรือไม่ สามารถพูดหรือได้ยินหรือสื่อข้อความได้ด้วย (พ.5.อาญา มาตรา 13 ธรรมนูญฯและธรรมนูญฯ)
- 9 สิทธิที่จะได้รับหลักประกันในเรื่องความสามารถในการต่อสู้คดี ในกรณี ที่ถือว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้วิกลจริตและไม่สามารถต่อสู้คดีได้ (พ.5.อาญา มาตรา 14)
- 10 ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมหรือจับกุมหรือให้จำพนักงานสอบสวนหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกจับกุมหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกจับกุมและสถานที่ถูกควบคุมไว้โดยศาล (พ.5.อ.มาตรา 7(1) ธรรมนูญฯ)
- 11 สิทธิที่จะได้รับการปล่อยตัวและประกันความมั่นคงในการเดินทาง (พ.5.อ.มาตรา 7(1)(1))
- 12 มีสิทธิได้ทนายความ หรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจ เข้าฟังการสอบปากคำคดีในชั้นสอบสวน (พ.5.อ.มาตรา 7(1)(2))
- 13 สิทธิได้รับการยื่นขอหรือคัดค้านญาติได้ตามสมควร (พ.5.อ.มาตรา 7(1)(3))
- 14 สิทธิได้รับการรักษาพยาบาลและวินิจฉัยทางการแพทย์ (พ.5.อ.มาตรา 7(1)(4))
- 15 สิทธิที่จะได้รับข้อกล่าวหาข้อเท็จจริงและข้อสงสัยทั้งหมดที่ตนได้รับทราบได้ในชั้นสอบสวน (พ.5.อ.มาตรา 134 ธรรมนูญฯ)
- 16 สิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ในชั้นสอบสวน ถ้าผู้ต้องหาให้การ ก่อคดีที่ผู้ต้องหาให้การนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ (พ.5.อ.มาตรา 134/4(1))

ที่มา : สิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญา - สำนักกฎหมายและคดี กรุงเทพมหานคร (bangkok.go.th)

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

บุคคลผู้ต้องสงสัย ซึ่งบุคคลเหล่านี้ยังไม่ใช่ “ผู้ต้องหา” ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเนื่องจากยังมิได้ถูกจับกุมโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงยังไม่มีฐานะเป็น “ผู้ต้องหา” และไม่มีสิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เช่น สิทธิในการพบทนายความ สิทธิที่จะไม่ให้การใด ๆ ในชั้นที่ถูกควบคุม ทั้งที่บุคคลผู้ต้องสงสัยดังกล่าวยังเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยเท่านั้น ไม่มีสิทธิที่จะได้รับรู้ในข้อหาและ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำ ความผิด ไม่มีสิทธิได้รับการแจ้งเตือน (Miranda Warning) ไม่มี สิทธิที่จะไม่ให้การ (Right to Silence) ไม่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย อีกทั้งไม่มี สิทธิเทียบเท่าสิทธิของผู้ต้องหาเด็กหรือเยาวชนและผู้ต้องหาหญิง

03

ที่มา : 5 ข้อ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลผู้ต้องสงสัยของคดีอาญาชั้นสอบสวนตามกฎหมายพิเศษ ด้านความมั่นคงในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา